

Buržoazní falzifikace druhé světové války

Provolání ústředního výboru Komunistické strany Československa, ústředního výboru Národní fronty ČSSR a vlády ČSSR k 40. výročí národně osvobozeneckého boje čs. lidu a osvobození naší vlasti Sovětskou armádou z dubna 1984 zdůrazňuje mj. tezi, že hlavní tíhu války proti fašismu a agresivnímu militarismu nesl na svých bedrech Sovětský svaz. Vítězství nad fašismem a militarismem se sice kovalo na různých světových frontách armádami států protifašistické koalice, ale určující podíl na konečném vítězství měly sovětské ozbrojené síly. Jejich rozhodující zásluha na porážce fašismu se zakládala na obrovských morálně politických, ekonomických a vojenských zdrojích SSSR, jehož lid vedla k vítězství leninská KSSS.

Proti základní tezi o rozhodující úloze Sovětského svazu při dosažení vítězství nad fašistickou koalicí vedou buržoazní ideologové soustavný ideově teoretický boj. Smyslem tohoto ostrého ideologického zápasu buržoazních ideologů je zkreslit a zfalšovat historii minulé světové války z hlediska potřeb současné imperialistické politiky USA a zemí NATO. Úsilí buržoazních ideologů vnutit zejména mladé generaci zkreslený obraz války je součástí boje imperialistů proti světovému revolučnímu hnutí, proti socialismu a komunismu, proti SSSR a ostatním zemím Varšavské smlouvy. Pokusy o zkreslenou interpretaci vzniku a průběhu druhé světové války mají ideologicky připravit půdu pro imperialistickou revizi výsledků války, narušit dů-

věru mírumilovných lidí ve světě v možnost zachování světového míru. Ideologický boj ze strany buržoazních vojenských teoretiků a historiků druhé světové války je prochnut antisovětským, snahou narušit jednotu zemí socialismu a přispět tak k oslabení jednotného úsilí zemí Varšavské smlouvy při obraně socialismu a míru.

Buržoazní falzifikace druhé světové války prodělaly v uplynulých čtyřiceti letech určitý historický vývoj. V posledních dvou desetiletích se přešlo od čelního útoku na marxistickou interpretaci druhé světové války k jakémusi ideovému obchvatu, významnějšímu se hrou na tzv. vědeckou objektivnost. Na knižních trzích USA, NSR a Anglie se objevily mnohasvazkové publikace o druhé světové válce (americké ilustrované dějiny druhé světové války, Encyklopedie druhé světové války, západoněmecké bohatě ilustrované dílo Druhá světová válka, britská edice Historie druhé světové války a mnohé jiné).

Tyto publikace obsahují sice řadu důležitých, ale i podružných faktů, na druhé straně jsou však zaplaveny špinavou vlnou nejhrubších falzifikací o sovětské společnosti a armádě.

V současné době se v buržoazní vojenské historii věnuje značný prostor zkreslování příčin vzniku druhé světové války. Mnozí buržoazní autoři zdůrazňují, že západní velmocí patřily v třicátých letech k mírumilovným státům a nenesou tudíž spoluodpovědnost za rozpoutání druhé svě-

tové války. Francouzský historik H. Michel ve své práci o druhé světové válce tvrdí, že Velká Británie ani Francie neměly dobytčácké cíle. Rovněž o Spojených státech tvrdí, že jejich cíle ve druhé světové válce byly nezištné.

Teze o nezištnosti USA a nedobyčáckých cílech Anglie a Francie, jež se traduje v rozličných verzích a proniká k nám zejména na rádiových vlnách, zastírá podstatu meziimperialistických rozporů, které byly hlavní příčinou rozpoutání druhé světové války. Vládnoucí kruhy USA, Anglie a Francie viděly v Německu, Itálii a Japonsku vážné konkurenty a nevylučovaly jejich vyřazení obvyklými metodami imperialistické války. Současně se francouzští, britští a američtí monopolisté snažili využít agresivních záměrů fašistického Německa k tomu, aby jeho rukama zardousili zemi Sovětů. Na účet SSSR měly být vyřešeny vzájemné rozpory mezi imperialisty. K tomuto cíli byla zaměřena politika podpory a usmířování hitlerovského Německa.

Kulminací bodem této protisovětské politiky byl hanebný mnichovský diktát v září roku 1938, kdy západní velmocí prakticky vydaly celé Československo na milost fašistickému Německu. Ve stejném duchu antisovětskému zůstaly západní velmocí pasivní v době německo-polského konfliktu v září 1939, kdy neposkytly Polsku účinnou vojenskou pomoc.

Trend buržoazní propagandy zkreslit imperialistické kořeny druhé světové války bývá často spatřován s tendencí svalit odpovědnost za její vznik na SSSR. Tam tkví už jen krok k ospravedlnění agrese fašistického Německa. V buržoazní historiografii se široce využívá nehorázného výmyslu, že Sovětská armáda se údajně připravovala k vpádu do střední a západní Evropy. Západoněmecký historik H. A. Jacobsen tvrdí, že Německo zahájilo válku v důsledku ohrožení z Východu. Tato legenda o tzv. preventivní válce proti Sovětskému svazu je určena pro maloměstáky a má posilovat antisovětské tendence válekytíživých imperialistických kruhů na Západě.

Předválečná politika sovětské vlády směřovala ale naopak k vytvoření kolektivní fronty na obranu míru. To přesvědčivě potvrzují obsáhlé dokumentované závěry sovětských vojenských historiků v prvních dvou dílech dvanáctisvazkových Dějin druhé světové války 1939—1945, jejichž překlad vydalo nakladatelství Naše vojsko. V okamžiku nejvyššího napětí v letech 1938—1939, kdy politická krize v Evropě vrcholila, byla sovětská vláda pevně od-

hodlána přehradit cestu fašistické agresi a učinila vše, co bylo v jejích možnostech, aby spojila síly SSSR se silami jiných států a zachránila lidstvo před imperialistickými jatkami.

Přesto se v buržoazní propagandě dosud udržuje řada absurdních výmyslů, proti nimž však mluví dostupné dokumenty. Houževnatě se např. drží nepravdivé teze, že bezprostřední příčiny druhé světové války je nutné hledat v postupu sovětské vlády, která v roce 1939 vyjednávala s Anglií a Francií a zároveň prý se dohodla s Německem na paktu o neútočení, čímž napomohla Hitlerovi zahájit druhou světovou válku.

Tuto hrubou lež vyvracejí publikované dokumenty. Stenografický záznam moskevských rozhovorů z léta roku 1939 dosvědčuje, že právě anglická a francouzská vláda se stavěly odmítavě k sovětským návrhům na vytvoření silné koalice pro boj proti fašistické agresi. Vlády Velké Británie a Francie nechťly spojit své síly se SSSR proti Německu, jednání v Moskvě nesmyslně prodlužovaly a nakonec zmařily. Naznačily tak Hitlerovi, že SSSR nemá spojence a bude snadné se s nimi vypořádat. Dokumenty, které se vztahují k počátku druhé světové války dokazují, že Velká Británie a Francie svou protisovětskou politikou, svým podněcováním Hitlera k válce proti SSSR napomohly Německu rozpoutat druhou světovou válku.

Falšováním předhistorie války se snaží buržoazní historikové smýt vinu z německého a mezinárodního imperialismu za její rozpoutání a současně svalit tuto vinu na SSSR. Neonacističtí historikové se na základě takovýchto prohaných koncepcí snaží revidovat rozhodnutí norimberského soudu, rehabilitovat odsouzené válečné zločince, atd. Ideoví obhájci nacistických zločinců tzv. objektivitou chtějí oklamat světové veřejné mínění tvrzením, že nebezpečí komunismu, který chtěli fašisté zničit, stále trvá. Podle této prapodivné logiky tedy nacističtí ordneři v českém pohraničí, vrahové útočící na vysilačku v Gliwicích, hitlerovští generálové připravující plány na okupaci Rakouska, Československa, k útoku proti Francii, na zničení Sovětského svazu a na dobytí celého světa, nejsou válečnými viníky, ale komunisté, kteří od samého začátku ukazovali, že fašismus jako nástroj světového imperialismu představuje smrtelné nebezpečí pro světový mír. Logika buržoazní propagandy je v tom zcela zvrácená a odsouzeníhodná.

Marxistická analýza příčin druhé světové války a odhalení jejích skutečných

viníků má v současném zápase s reakčními a válekychtivými silami imperialismu mimořádný význam. Pomáhá komunistickým stranám a všem pokrokovým silám světa bojovat za odvrácení nové války, dává jim podklady k odhalování agresivní politiky a ideologické diverze imperialistických států. Dokumenty a fakta dokazují, že skutečné příčiny druhé světové války spočívají v kapitalistickém společenském systému, v ekonomice a politice imperialistických velmocí. Imperialismus byl a zůstává hlavním původem válek a agrese.

Dalším výrazným směrem zkreslování historie druhé světové války je zlehčování rozhodující úlohy Sovětského svazu a jeho ozbrojených sil při porážce fašistického Německa a jeho spojenců. Reakční propagandisté a historikové zlehčují úlohu a význam sovětsko-německé fronty, znevažují statečnost a obětavost sovětských lidí a hrdinné činy sovětských vojáků a partyzánů v boji s nepřitelem. Současně jsou v buržoazní propagandě přeceňovány druhořadé válečné události. Těžiště výkladu buržoazních historiků není tam, kde bylo těžiště války, tedy na sovětsko-německé frontě, ale naopak ve Středomoří, v severní Africe a v Tichomoří.

Buržoazní historikové si sovětsko-německé fronty všimají nejčastěji jen v prvním období její existence, poněvadž přitom hledají příležitost znevažovat sovětské vojenské umění. V té souvislosti se v západní literatuře hovoří o „chaotickém“ ústupu Sovětské armády v létě roku 1941 atp. Hrdinství obránců brestské pevnosti, Oděsy, Sevastopolu, Kyjeva, odvaha sovětských vojáků v bojích na přístupech k Moskvě a u obklíčeného Leningradu bývají opomíjeny nebo vysvětlovány jen národními city. Záměrně se opomíjí rozhodující faktor vlastenectví sovětských lidí, tj. jejich nezměrné odhodlání bránit svou vlast jako zemi socialismu.

Hrdinství sovětských obránců socialistické vlasti v prvním období války zmařilo hitlerovský plán na bleskovou válku a na zničení Sovětského svazu. Do jara roku 1942 ztratili hitlerovci na sovětské frontě více než milion lidí (padlých, raněných a nezvěstných), tj. 33,5 % celkového stavu všech německých pozemních vojsk na východě. Hitlerovská armáda byla protiútokem u Moskvy zaháněna o 250–400 km na západ. Bylo toho dosaženo obětavým bojem všeho sovětského lidu pod vedením komunistické strany a nikoli ruskou zímou, jak se světu pokoušeli namalovat hitlerovští generálové.

Podrobným popisováním událostí první

ho období sovětsko-německé války vystavují buržoazní autoři fakticky na obdiv čtenáři přechodné úspěchy hitlerovské armády. Daleko méně však titíž autoři už hovoří o rozhodném protiútku Sovětské armády, započatém v bitvě u Stalingradu. Stejně tak jsou titíž autoři skoupí na slovo, když se mají dotknout událostí, které souvisejí s bitvou u Kurska, s osvobozováním Ukrajiny, Běloruska, Pobaltí a zemí jiho-východní a střední Evropy. Strategické operace Sovětské armády, jichž se zúčastnily milióny sovětských vojáků s obrovským množstvím bojové techniky se v podání buržoazních autorů scvrkávají na chudícké odstavce, které se ztrácejí v záplavě popisu válečných událostí na západní frontě v Evropě a v Tichomoří.

Americký vojenský historik M. Matloff v knize *Od Casablanky po Overlord* se např. jen jedinou větou dotýká tak zásadního problému, jako je hodnocení událostí určujících přelom ve válce: „Vítězství spojenců v severní Africe, na Guadalcanalu a na březích Volhy svědčilo, že ve válce nastal moment obratu.“ To je vše, co Matloff považoval za nutné říci k tomu, že to byla právě Sovětská armáda, která v bitvě u Stalingradu vyvrála z rukou nepříteli strategickou iniciativu. Svým rozsahem jsou bitvy u Stalingradu, El-Alameinu a Guadalcanalu naprosto nesusměřitelné. Stejně tak nesusměřitelné jsou i důsledky těchto bitev. V důsledku porážky wehrmachtu na Volze a u Kurska nastal postupný rozklad hitlerovské koalice a národně osvobozenecký boj v okupovaných zemích se začal rozvíjet s nebyvalou intenzitou.

Za války uznávali různí představitelé západních velmocí „světově význam“ událostí u Stalingradu a Kurska. Dnes na to buržoazní historikové a propagandisté zapomínají a snaží se vyvolat dojem o stejných zásluhách západních velmocí a SSSR na porážce fašistické koalice. Americký autor E. Ziemke např. tvrdí, že již dávno před invazí spojeneckých vojsk v Normandii v červnu roku 1944 byl strategický vklad západních velmocí a Sovětského svazu stejný, protože německé síly byly prý rozděleny téměř rovnoměrně mezi východem a západem. Syn bývalého spojeneckého vrchního velitele John Eisenhower zase ve své knize *Zachmuřené lesy* píše, že v Ardenách se definitivně rozhodlo o osudu evropského tažení. Bez ardenské operace by prý Sovětská armáda nedokázala proniknout od Visly do Německa. K setkání západních spojenců s Rusy by prý došlo někde v Polsku. Autoři amerických dějin druhé světové války (T. Du-

pup aj.) zase tvrdí, že USA a jejich armáda učinily strategický charakter války, ve které údajně převládala vzdušná a námořní sražení, bez nichž by prý Německo nebylo nikdy sraženo na kolena.

Ve vědeckém výkladu historických událostí nemá metoda buržoazních historiků „co by se stalo, kdyby“ místo. K takové metodě se uchylují jen ti, kdo nejsou spokojeni s výsledky války, ve které sehrál SSSR rozhodující úlohu, a rádi by tyto výsledky revidovali. Podobně postupují západoněmečtí editoři deníku vrchního velitelství wehrmachtu, kteří v úvodu své publikace rozsáhle zdůvodňují, že kdyby Hitler nebyl tak špatný strateg, kdyby neřešil strategické otázky na úrovni desátníka z první světové války, vyvíjely by se válečné události jinak. Takové omlouvání fašistických generálů za rozpoutání války a za válečná zvěrstva po celé Evropě právem odsuzují pokrokoví lidé celého světa. Proti tomuto padělání historie a jiným falzifikacím musíme svádět ofenzivní ideologický boj.

Přes určité škody, které byly Německu způsobeny leteckou a námořní válkou, bylo pozemní válčičtější — a z něho sovětsko-německá fronta — určujícím činitelem pro podlomění bojeschopnosti fašistické koalice. Na ní bylo rozdraceno více než 600 divizí fašistického Německa a jeho satelitů, tj. 3,5krát více než na všech ostatních frontách. Tam ztratilo také Německo hlavní část svých tanků. Ze 100 000 letadel, které fašistická luftwaffe ztratila za druhé světové války, bylo 72 000 zničeno v bojích na sovětsko-německé frontě. Nelze dost dobře srovnávat sovětsko-německou frontu s náhražkami druhé fronty, které tehdejší spojenci zřídili v Africe a v Itálii. Významu bojů na sovětsko-německé frontě se nemohlo zdaleka rovnat ani strategické bombardování Německa, jak to tvrdí britský historik B. Coller a jiní buržoazní autoři.

Historickým faktem vždy zůstane, že od července 1941 do poloviny roku 1944 bojovalo na sovětsko-německé frontě 190—270 nepřátelských divizí, zatímco proti italským a německým vojskům bylo zasazeno v severní Africe 9—20 divizí, v Itálii 7—26 divizí. Sovětsko-německá fronta dosahovala délky 6000 km, tj. čtyřikrát více než činí součást všech frontových úseků spojenečtí v severní Africe, Itálii a západní Evropě. I po vylodění amerických a britských vojsk v severní Francii v červnu roku 1944 bojovalo vždy hlavní uskupení armád fašistického Německa proti sovětským ozbrojeným silám. Na východní frontě utrpělo Německo největší ztráty; z 13,6

milionů padlých a zajatých hitlerovců připadalo 10 milionů nepřátelských vojáků na východní frontu. Na druhé straně činily ztráty Sovětského svazu 20 milionů lidí, tj. 40 % všech ztrát lidstva za druhé světové války. Naproti tomu USA ztratily za druhé světové války na všech bojových celkem 405 000 padlých vojáků. Podle údajů z dokumentů USA ztratila americká vojska v Evropě 135 576 vojáků. Pro posouzení úpornosti bojů na jednotlivých frontách si připomeňme, že jenom při osvobozování Československa položilo život 144 000 sovětských vojáků.

Jinou stránku buržoazních falzifikací dějin druhé světové války tvoří tendence znevážit osvobozenickou misi Sovětské armády. Reakční buržoazní historikové rozšiřují výmysly o „exportu revoluce“ do zemí střední a jihovýchodní Evropy a pokoušejí se pomluvit sovětského vojáka — osvoboditele. Anglický buržoazní historik J. Fuller ve své knize Druhá světová válka 1939—1945 např. tvrdí, že Rusové vešli válku proto, aby si vybojovali politický, sociální, ekonomický a strategický životní prostor.

Buržoazní propagandisté záměrně zapomínají, že Sovětská armáda vstupovala na území států střední a jihovýchodní Evropy v rámci všeobecného závazku členů protifašistické koalice bojovat proti fašistickému Německu až do jeho úplné a bezpodmínečné kapitulace. Sovětský svaz poskytl lidu Československa pomoc v boji proti fašismu na základě mezinárodní smlouvy z prosince roku 1943. Podobně jako v Československu řídila se sovětská vojska při osvobozování celé střední a jihovýchodní Evropy leninskou zásadou, že není dovoleno zasahovat do vnitřních záležitostí jiných zemí, do jejich ekonomického a politického zřízení. Další vývoj v těchto zemích zůstal záležitostí vývoje vnitřních sil, jež byly určujícím činitelem sociálně politických změn.

Výmysly buržoazních propagandistů, kteří se snaží očernit světlý obraz sovětského vojáka — osvoboditele, nelze označit jinak, než jako urážku památky milionů sovětských vojáků, kteří položili život za osvobození evropských národů z fašistické poroby.

Buržoazní ideologové se v mnoha dalších směrech pokoušejí zfalšovat různé stránky historie druhé světové války, zkreslit úlohu SSSR a KSSS ve válce. Ideogičtí nepřátelé socialismu soustavně pomlouvají sovětský lid, jeho armádu, politiku a činnost sovětské vlády a komunistické strany. Se stejnou zlobou se vrhají na revoluční dělnické a komunistické hnu-

tí, na jeho představitele, kteří správně opřeli svůj boj proti fašismu o sílu Sovětského svazu. Zvlášť zavrženímhodné jsou snahy neonacistických propagandistů a teoretiků revanšismu, kteří při zkreslování událostí minulé války idealizují hitlerovský systém a vydávají fašismus a Hitlera za „záchrance Evropy“ před komunismem.

Aktivizace imperialistické propagandy v posledních letech, k níž patří soustavné zkreslování historie druhé světové války, vyžaduje, abychom velmi energicky bojovali na každém kroku proti lžím buržoazních falzifikátorů. Pokusy buržoazních propagandistů překroutit historickou pravdu a zneužít historii k obhajobě nových imperialistických cílů nemohou zvrátit naše základní poučení z války o zákonitě nutnosti spojení a přátelství ČSSR se

Sovětským svazem. Jakékoli pokusy tohoto druhu jsou předem odsouzeny ke krachu.

Velké vítězství nad německým fašismem a japonským militarismem bylo triumfem sil míru, demokracie a socialismu. Rozdrčení úderných sil imperialismu bylo dokladem, že jejich úsilí o světovou hegemonii, nadvládu nad jinými národy bylo a je i nadále odsouzeno ke krachu. Imperialismus nebyl s to nejen realizovat ve válce svůj cíl — zničit socialismus, ale nedokázal zachovat ani své dřívější pozice.

To je poučením a současně i varováním: poučením, že socialismus je nepřemožitelný; varováním pro všechny, kdo rozněcují nebezpečí nové světové války i pro ty, kdo se zkreslováním historie druhé světové války snaží teoreticky zdůvodnit a podpořit protimírové a antikomunistické cíle soudobého imperialismu.